

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ІНТЕРЕСУ ТА МОТИВАЦІЇ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ СТАРШИХ ШКОЛЯРІВ

Щирба В.А.

Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Демянчука

DOI: 10.17309/tmfv.2016.1.1130

Анотація. Мета дослідження — вивчити фактори, які впливають на зацікавленість школярів до занять фізичним вихованням і спортом. **Методи дослідження:** анкетування і опитування, аналіз літературних джерел. На базі ліцею-інтернату № 23 «Кадетський корпус» було проведено експериментальне дослідження. У дослідженні взяли участь 100 учнів старших класів. **Результати дослідження.** Низька мотивація діяльності школярів пов'язана з певними факторами, що в різному співвідношенні можуть виступати відповідно до умов проживання молоді, навколишнього середовища, сімейного виховання. Аналіз причин незадоволеності формами фізичного виховання старших школярів дає можливість визначити стимули, що сприяють збільшенню активності учнів. У їхніх відповідях виявляється потреба у фізичному навантаженні, рухливих іграх, присутності улюблених видів вправ на уроці, музичному супроводі, змаганнях тощо.

Ключові слова: мотивація, рухова активність, фізична культура, здоров'я.

Постановка проблеми. За даними Міністерства охорони здоров'я України на цей час 90 % відсотків учнівської молоді мають відхилення в здоров'ї, понад 50 % — незадовільну фізичну підготовку [14].

Проблема зміцнення здоров'я засобами фізичної культури споконвічна. Ще у стародавній Греції Горацій застерігав людство: «Якщо не бігаєш, поки здоровий, доведеться бігати, коли захворієш». Загально визнано, що фізичні вправи і рухові дії — найкращий шлях до оздоровлення [15-19]. Лікарі вважають, що фізіологічні процеси організму починають погіршуватися з 13 років, якщо не займатись фізкультурою. Малорухливий спосіб життя, нервові, психічні й емоційні напруження, а також порушення режиму харчування — головні причини захворювання дітей у ранньому віці [14].

У наш час рухова активність молодого покоління знизилась. Чим старше дитина, тим довше вона сидить у школі, дома за винятком домашніх завдань, перед телевізором. Брак фізичної активності призводить до надлишку ваги, квалості, зниження потреби у русі. Це можна надолужити тільки фізичним навантаженням. Тому постійно слід дбати про чергування фізичної праці з розумовою, раціонально побудувати режим дня [14]. На думку багатьох вчених, велику роль в цьому відіграють систематичні заняття фізичною культурою та спортом.

Молодий організм відчуває потребу в рухах, оскільки вони є одними із головних природних засобів удосконалення життєвих функцій. Загально відомо, що навчання у школі пов'язане із впливом

на організм учнів низки несприятливих факторів. По-перше, це велике статичне навантаження, яке вимагає спеціальної організації активного відпочинку для задоволення природної потреби школяра в рухах. По-друге, це потреба засвоювати велику кількість різної інформації і напруження зорового апарату внаслідок тривалої роботи з дрібними об'єктами під час читання, письма тощо. Кожний зокрема і всі разом ці фактори створюють передумови для відхилень у стані здоров'я: порушення постави, зору, підвищення артеріального тиску, а також нагромадження надлишкової маси тіла. Це призводить до захворювання серцево-судинної системи, порушення обміну речовин, понижує захисні сили організму [14].

Круцевич Т., Земсков А., Ашмарін Б., Кардяліс К., Москаленко Н., Михайлова Н. наголошують на тому, що інтерес до фізичної культури один із проявів складних процесів мотиваційної сфери [10].

Мотив — це побудник до дії, вчинку, діяльності. Пріоритетними мотивами заняття фізичною культурою і спортом школярів є зміцнення здоров'я, удосконалення форми тіла, досягнення високого спортивного результату, спілкування з друзями й активний відпочинок [5].

Для з'ясування мотивації школярів у сфері фізичного виховання і визначення шляхів її формування необхідно установити ті спонукання, якими керується молодь у своїх учинках, бажаннях у процесі навчальної і позакласної діяльності. Мотиваційна сфера завжди складається з ряду спонукань: ідеалів і ціннісних орієнтацій, потреб, мотивів, цілей, інтересів та ін. Ці спонукання виконують

різну роль у загальній картині мотивації, на різних етапах вікового розвитку здобувають то більше, то менше значення, тому знання їх допоможуть викладачу диференційовано впливати на мотивацію школярів до фізичного самовдосконалення. Будь-яка діяльність починається з потреб, усі вони, навіть біологічні за походженням, формуються при взаємодії дитини з навколишнім середовищем і залежать від ряду факторів. Потреба — це спрямованість активності людини, психічний стан, що створює передумову діяльності. Однак сама по собі потреба не визначає характеру діяльності, тому що може бути задоволена різними предметами і способами. Предмет задоволення визначається тоді, коли людина починає діяти. Існують певні розходження у структурі зовнішніх і внутрішніх факторів, які впливають на мотивацію до систематичного виконання фізичних вправ як засобу самовдосконалення у школярів.

Актуальність дослідження визначена низьким рівнем фізичного стану школярів, яка має стійку тенденцію до погіршення здоров'я. Як вказано у Загальнодержавній програмі «Здорова нація», особливою загрозою майбутньому нашої країни є нишній стан здоров'я і спосіб життя молоді.

Дослідження [8,9,12,13] свідчать, що потреби, мотиви та інтереси в галузі фізичного виховання мають свої вікові особливості і пов'язані з психологічним розвитком особистості, соціальним формуванням індивіда, темпераментом, соціально-економічними умовами життя конкретної сім'ї.

Виявлені вікові закономірності формування мотивів та інтересів школярів у галузі фізичної культури і спорту, що впливають на мотивацію до занять фізичними вправами, дозволили розробити рекомендації для вчителів фізичної культури щодо організації і методики проведення фізкультурно-масової роботи з фізичного виховання у навчальному закладі, щодо корекції програми з фізичної культури і диференційованого підходу до школярів.

Результати дослідження [4, 9, 11, 12] вікової динаміки мотивів занять фізичною культурою і спортом показали, що перше місце як у хлопців, так і у дівчат, займає мотив удосконалення форми тіла, однак розвиток цього мотиву має свої особливості.

Проведені дослідження різними науковцями не вичерпують проблему вивчення мотивації школярів до фізичного самовдосконалення, ставлять ряд запитань, які торкаються формування пріоритетів культури фізичного здоров'я і мотивації його покращення, збереження, починаючи з дитячого віку і закінчуючи старшими віковими групами населення. Зробивши аналіз літературних джерел та провівши власні спостереження бачимо, що вибрана нами тема є актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальнонаукове та теоретичне значення для нашого дослідження мають праці Куца О.С. (1995), Шияна Б. М. (2001), Круцевич Т.Ю. (1999), Шевців У. (2002), Митчик О. (2002).

Серед усіх різноманітних властивостей особистості мотиви займають особливе місце, оскільки вони в першу чергу обумовлюють суспільно значиму поведінку в діяльності людини. У цьому зв'язку можна сказати, що в науці проблема мотивів є важливою тому, що ядро особистості, її суть складають глибоко усвідомлені людиною збудження у вигляді мотивів та інтересів.

Вивчення мотивів, які активізують прагнення підлітків до систематичних занять фізичною культурою і спортом є однією з важливих педагогічних проблем у фізичному вихованні, оскільки мотиви мають вирішальне значення в поведінці й стимуляції активної діяльності.

Ільїн Є. П. серед мотивів занять спортом виділяє загальні і конкретні. До перших відносять бажання дитини займатися будь-яким видом спорту або фізичними вправами, до других відносять бажання займатися тільки улюбленим видом спорту. На його думку, мотиви можуть бути спрямовані на процес діяльності (потреба в руховій активності, отримання вражень від спортивної діяльності) і на результат (прагнення до самовдосконалення, самоствердження, самовираження) [2].

Матеріали і методи.

Мета дослідження: вивчити фактори, які впливають на зацікавленість школярів до занять фізичним вихованням і спортом.

У зв'язку з поставленою метою нами були висвітлені такі **завдання:**

1. З'ясувати ставлення старших школярів ліцею-інтернату № 23 «Кадетський корпус» до різних форм і видів занять з фізичного виховання.

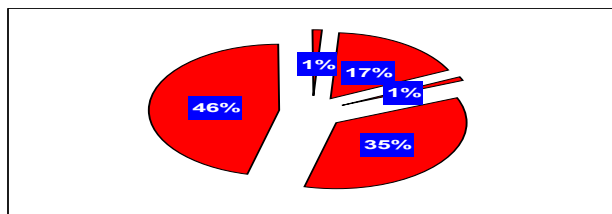
2. Зробити аналіз прояву мотивації та інтересу до занять фізичною культурою у школярів ліцею-інтернату № 23 «Кадетський корпус».

3. Розглянути вплив сімейного виховання та телебачення у залученні школярів до занять фізичною культурою і спортом.

Під час дослідження використовувались такі **методи:** огляд і аналіз літературних джерел, анкетування, методи статистичної обробки даних. Перед анкетуванням була проведена ознайомлювальна бесіда, у ході якої була роз'яснена мета даного дослідження і представлена анкета з 10 запитань.

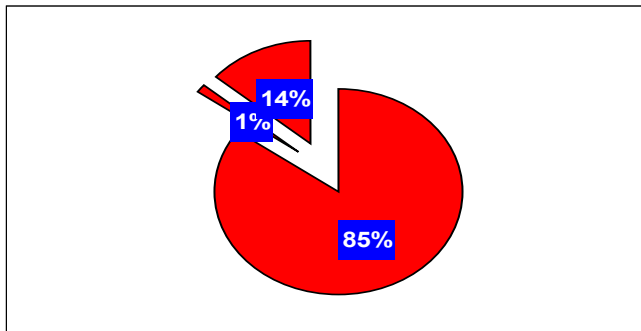
На базі ліцею-інтернату № 23 «Кадетський корпус» було проведено експериментальне дослідження. У дослідженні взяли участь 100 учнів старших класів.

Результати дослідження. Результати даного дослідження показали, що 46 % опитуваних бажають займатися фізичною культурою 7 раз на тиждень, 35 % — 5 раз на тиждень, 17% — 3 рази на тиждень, по одному відсотку опитуваних хочуть займатися лише 1 день на тиждень та взагалі не займатися фізичною культурою (діаграма №1).

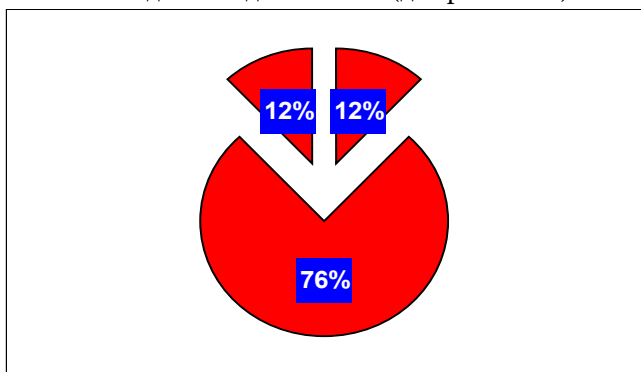
Діаграма № 1

Зацікавленість до занять фізичною культурою мають 85 % опитуваних; 14 % опитуваних зацікавлені заняттями фізичною культурою інколи, залежно від настрою і інших чинників; 1% опитуваних взагалі не мають зацікавленості в заняттях (діаграма № 2).

Діаграма № 2

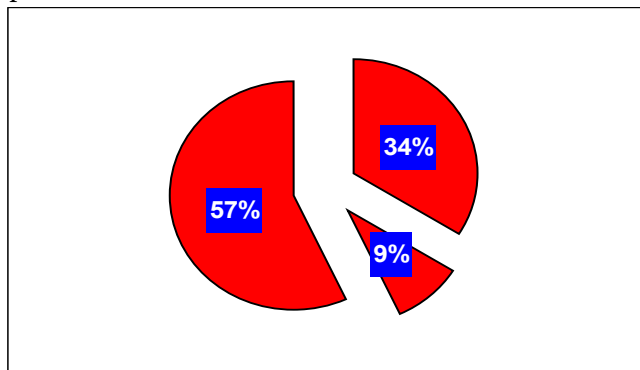
Проінформовані про вплив фізичної культури на організм і здоров'я людини 76% опитуваних, 12 % ознайомлені зі спеціальною літературою та 12% не володіють відомостями (діаграма № 3).

Діаграма № 3

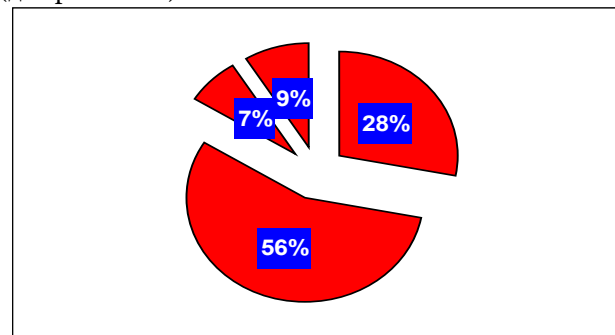
Повністю заняття фізичною культурою в школі відповідають потребам лише 34% опитуваних, 57 %

— частково задоволені в заняттях, а 9% — заняття з фізичної культури не відповідають потребам (діаграма № 4).

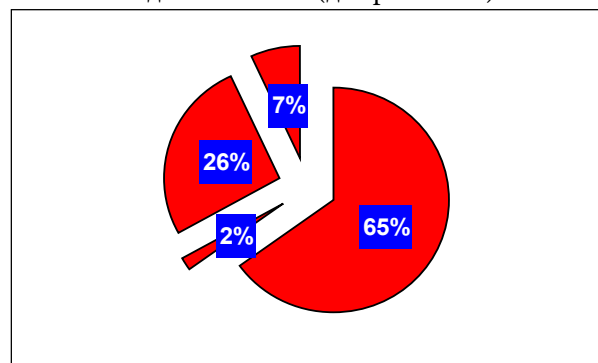
Діаграма № 4

Регулярно в спортивному клубі (секції, гуртку) займаються лише 28% опитуваних, 56% відсотків займаються самостійно, 9 % — усвідомлюють важливість занять але не займаються з різних причин, 7% — не бачать необхідності займатися додатково (діаграма № 5).

Діаграма № 5

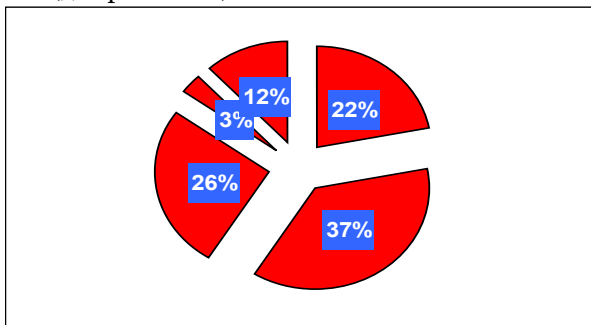
Також було виявлено фактори які перешкоджають не систематично займатися фізичною культурою — це брак часу 65%; брак коштів 2%; втома, лень, не бажання займатися 26%; відсутність навичок і звичок до занять 7% (діаграма № 6).

Діаграма № 6

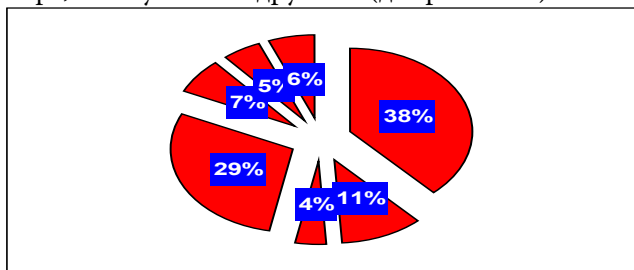
Додатково спортивними іграми хочуть займатися 37% опитуваних, 22% учнів мають бажання займатися силовою атлетикою, 26% опитуваних —

єдиноборствами, 12% — нетрадиційними видами (шейпінг, фітнес, йога, аеробіка), 3% — циклічними видами (діаграма № 7).

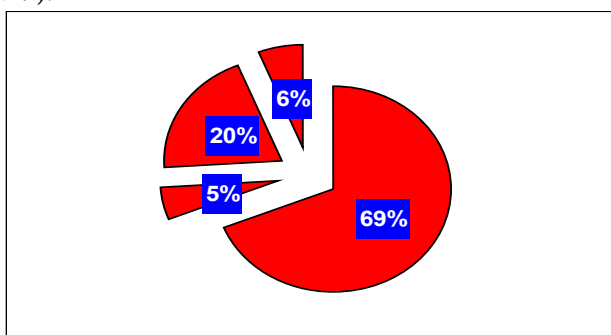
Діаграма № 7

У 38% старших школярів домінуючою мотивацією в заняттях фізичною культурою — бажання поліпшити фігуру, поставу, схуднути, наростити м'язову масу; 29% — бажання зміцнити здоров'я; 11% — самоствердження, розвиток морально-вольових якостей; 7% — бажання розвивати фізичні якості; 6% — руховий голод, бажання погратися, порухатися; 5% — наслідування відомій людині, другові, родичеві; 4% — прагнення до емоційного розвантаження, отриманню позитивних емоцій, азарт, спілкування з друзями (діаграма № 8).

Діаграма № 8

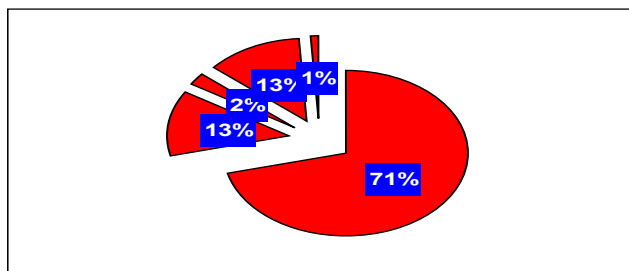
69% старших школярів позитивно ставляться до позаурочних форм занять (походи, туристичні заборони, екскурсії та ін.); 20% — скоріше позитивно; 5% — скоріше негативно; 6% — негативно (діаграма № 9).

Діаграма № 9

71% опитуваних вважають, що краще проводити заняття на спортивному майданчику незалежно від погоди; 13% — у спортивному залі; 13% — на

легкоатлетичному стадіоні; 1% — у класі в формі лекцій; 2% — взагалі не проводити (діаграма № 10).

Діаграма № 10

Результати даного дослідження довели, що чим старшим стає учень, тим рідше він займається фізичними вправами, а деяка частина старших школярів зовсім не зацікавлені в фізичній культурі та перестає займатися фізичними вправами.

Переважає більшість учнів обізнані в питаннях про вплив фізичної культури на організм і здоров'я людини. Та на мою думку, потрібно більш детально і поглиблено розглядати такі питання у формі факультативних занять, секцій, гуртків.

Перешкоджають формуванню мотивації і інтересу до занять фізичною культурою такі фактори: брак часу, коштів, втому, не бажання займатися, лінь, відсутність навичок і звичок до занять.

З метою зацікавлення старших школярів до занять фізичною культурою актуальним стає вирішення пріоритетності вибору форм занять фізичними вправами в школі. Значний інтерес учні проявляють до спортивних ігор, єдиноборств, силової атлетики та нетрадиційних форм занять. Мабуть потрібно застосовувати віковий розподіл інтересів до занять фізичною культурою та вводити зміни у процес навчання тому що теперешні уроки з фізичної культури не влаштовують підрастаюче покоління. На це потрібно звернути вагому увагу, адже за даними дослідження 57% школярів частково задоволені в заняттях з фізичної культури, а для 9% учнів заняття з фізичної культури не відповідають потребам.

Значну роль у формуванні фізкультурно-спортивних інтересів школярів відіграє сімейне виховання. Сімейні традиції передаються з покоління в покоління. Залучаючи дитину до спорту з раннього дитинства, батьки заздалегідь піклуються про здорове майбутнє свого «чада». Доведено, що діти, які займаються фізичною культурою і спортом, менш схильні до таких шкідливих звичок, як алкоголізм, паління, наркоманія, токсикоманія і т.п. Під впливом фізичних вправ у них виробляється стійкий імунітет до різних видів захворювань. Хтось з «великих» сказав: «Коли людина не діє, вона «псується», вкладаючи у значення слова «псується» те, що людина легко підпадає під вплив

«дурної» компанії, переймає шкідливі звички й у підсумку гине як особистість. Дуже часто діти неблагополучних родин підпадають під такий вплив, так і не усвідомивши того, що є інший бік життя. Тому дуже важливо, щоб кожний з батьків приділяв якнайбільше уваги вихованню своєї дитини, враховуючи її уподобання та інтереси. Вплив родини на формування інтересу до занять фізичною культурою і спортом становить 21,6% у хлопців і 19,7% у дівчат. Виявлено низьку мотивацію школярів до систематичних занять фізичною культурою і спортом (60—70% не займаються фізичною культурою і спортом). Однак молодь вказує на факт таких занять у своїх анкетах, це ж і підтверджують їхні батьки. Дослідження показали невідповідність між відповідями школярів про заняття фізичною культурою і спортом з фактичним станом. Звідси випливає омана більшої частини батьків про зайнятість своїх дітей. Більшість батьків не могла відповісти на запитання про кількість занять фізичною культурою і спортом на тиждень їхніх дітей. Батьки більше інформовані про інтереси дівчат до художніх фільмів (30% необізнаних), ніж зі спорту (67% необізнаних). Батьки хлопців також краще інформовані про художні інтереси дітей (46% необізнаних), ніж про спортивні інтереси (100% необізнаних). Про заняття школярів у вільний час більш інформовані батьки хлопців (26% необізнаних), ніж дівчат (60% необізнаних). Батьки дівчат краще інформовані про те, як проводять вільний час дівчата (60%). Великий відсоток розбіжностей між відповідями старших школярів і батьків свідчить про низьку контактність їх, про те, що в родині рідко обговорюється корисна інформація, батьки не намагаються з'ясувати інтереси своїх дітей і висунути стимули для їхнього розвитку і формування потреби в самовдосконаленні організму засобами рухової активності. Батьки школярів переконані в дії свого авторитету і слухняності учнів і тому не контролюють їх заняття, що призводить до появи шкідливих звичок у 65—70% хлопців і 57% дівчат старших класів, недотримання режиму дня в 70%, правильного харчування 65—80% у дітей шкільного віку. Ці звички вкорінюються і навіть пильна увага і контроль з боку батьків уже не можуть змінити ситуацію. Виявлені факти вимагають широкої просвітницької роботи з батьками через телебачення, пресу, шкільні батьківські комітети, які повинні сприяти підвищенню ролі сімейного виховання, відновлення контакту між батьками і дітьми, що сприятиме і підвищенню самосвідомості молоді не тільки мати бажання бути здоровим, але і реалізувати його. Природно, що відсутність спілкування з своїми дітьми, незнання їхніх інтересів і безконтрольність призводить до послаблення впливу сімейного виховання, до переміщення сфери впливу на

«вулицю», тобто в мікросередовище, що, на жаль, має частіше негативний вплив. Це і виявляється в появі згубних звичок. Батькам необхідно враховувати психологію молоді, їхнє раннє дорослішання і прагнення мати власну думку щодо заборонних дій.

Вплив телебачення на формування мотивів й інтересів школярів зумовлений щоденним переглядом телепередач. У будній день діти дивляться телепередачі протягом 2—3 годин, а у вихідні більше 4-х годин. На першому місці як у хлопців, так і у дівчат канал 1+1, на другому — СТБ [7]. Досить чітко прослідковується структура інтересів молоді до телепередач. Біля 50% старших школярів приваблюють закордонні кінофільми. У хлопців великий інтерес викликають бойовики, у дівчат — комедії і мелодрами. Із розважальних передач великою популярністю користується КВК. Хлопців, більше ніж дівчат, приваблюють передачі про змагання переважно з футболу і баскетболу, вони люблять дивитися змагання і передачі про бодібілдинг, однак їх показують дуже рідко. Дівчата цікавляться передачами про фітнес й аеробіку. Отже, структура інтересів молоді за тими телепередачами, якими вони цікавляться, досить прозора. Інтереси хлопців спрямовані здебільшого до бойовиків, сюжети яких пов'язані з протиборством, що виявляється в різних видах фізичного насильства, стрілянині з різних видів зброї, спортивних і неспортивних видах боротьби, боксу. Ідеалом хлопців є тип супермена, уособлений зірками Голівуду. Однак, крім негативних моментів, є і позитивні, тому що «ідеал» має красиву фігуру, сталеві м'язи, володіє видами бойових мистецтв, фізично сильний, спритний і витривалий, тобто ці якості цілком досяжні при спеціальних заняттях. Тому хлопці ставлять за мету, займаючись фізичними вправами, стати сильним, витривалим і мати красиву фігуру. Звідси в них й інтерес до передач про бодібілдинг, вони хочуть довідатися як досягти цього, займаючись самостійно. Для підвищення мотивації необхідні діючі спонукання і стимули. Знаючи телеканали і передачі, які дивляться школярі, необхідно включати рекламні ролики про здоровий спосіб життя, рухову активність, що можуть служити сюжетом для реклами безалкогольних напоїв, тренажерних пристроїв, фітнес-центрів і т.п. Ці сюжети і сценарії повинні розроблятися разом із психологами й охоплювати широку вікову аудиторію. Необхідно повернути на телеканали передачі про масові змагання типу «Тато, мама, я — спортивна сім'я», «Роби як ми, роби краще нас» та інші спортивно-розважальні передачі, які мають як пізнавальний, так і рекламний характер. Телебачення володіє широкою глядацькою аудиторією молоді і тому може стати діючою силою залучення їх до систематичних занять фізичною культурою і спортом, що буде сприяти

їхньому самовдосконаленню, зміцненню здоров'я і використанню своїх фізичних здібностей на благо суспільства, а не проти нього.

Висновки

Низька мотивація діяльності школярів пов'язана з певними факторами, що в різному співвідношенні можуть виступати відповідно до умов проживання молоді, навколишнього середовища, сімейного виховання.

Аналіз причин незадоволеності формами фізичного виховання старших школярів дає можливість визначити стимули, що сприяють збільшенню активності учнів. У їхніх відповідях виявляється потреба у фізичному навантаженні, рухливих іграх, присутності улюблених видів вправ на уроці, музичному супроводі, змаганнях тощо.

Перспективи подальших розвідок. Дані нашого дослідження можна використовувати для удосконалення відповідних навчальних дисциплін, підготовки викладачів фізичної культури і дитячих спортивних тренерів у вищих навчальних закладах.

Література

1. Андреева О. В. Аналіз мотиваційних теорій у сфері оздоровчої фізичної культури та рекреації // Теорія і методика фіз. виховання і спорту. — 2004. — № 2. — С. 81—84.
2. Бех І. Д. Виховання особистості [Текст] / І. Д. Бех. — К.: Либідь, 2003. — Т. 2. — С. 215—225.
3. Бунчук М. Ф. Організація фізичної культури. — К.: Вища шк., 1970 — 296 с.
4. Виноградов П. А. Физическая культура и спорт на телеэкране // Теория и практика физической культуры. — 1996. — № 1. — С. 43—46.
5. Винник В. Д. Особливості формування інтересу та мотивації до занять фізичним вихованням / В. Д. Винник // Теорія та методика фізичного виховання. — 2010. — № 12. — С. 39—42.
6. Ильин, Е. П. Мотивация и мотивы [Текст] / Е. П. Ильин. — СПб.: Питер, 2006. — 512 с.
7. Козленко М. П. Виховання у студентів інтересу до фізкультури і спорту. — К.: Знання, 1982. — 48 с.
8. Круцевич Т. Ю. Методы исследования индивидуального здоровья детей и подростков в процессе физического воспитания — К.: Олимпийская литература, 1999. — 240 с.
9. Круцевич Т., Безверхняя Г. Формирование мотивации к занятиям физической культурой и спортом в школьном возрасте // Олімпійський спорт і спорт для всіх: проблеми здоров'я, рекреації, спортивної медицини та реабілітації: IV Міжнародний науковий конгрес. — К. 2000. — 385 с.
10. Михайлова Н. В. Как сформировать интерес к физической культуре // Физ. культура в школе. — 2005. — № 4. — С. 14—17.
11. Рокіта А. та ін. Зацікавлення руховою активністю учнів 8-го класу міських та сільських шкіл // Молода спортивна наука України: 36. наукових ст. — Львів, 2000. — Вип. 4. — С. 144—147.
12. Сингаевский С. Формирование позитивного отношения школьников к физическому воспитанию // Педагогическая пресса «Физическое воспитание в школе». — 2001. — № 1. — С. 33—36.
13. Хромин В. Г. Интеграция основного и дополнительного физкультурного образования школьников. — Тюмень, 2000. — 26 с.
14. Фізичне виховання школярів. — Х.: Вид. група «Основа», 2009. — 112 с.

References

1. Andryeyeva O. V. (2004). Analiz motyvatsiynykh teoriy u sferi ozdorovchoyi fizychnoy kul'tury ta rekreatsiyi. *Teoriya i metodyka fiz.vykhovannya i sportu.* (2.), 81-84.
2. Bekh, I. D. (2003). *Vykhovannya osobystosti.* K.: Lybid', 2, 215-225.
3. Bunchuk M. F. (1970). *Orhanizatsiya fizychnoy kul'tury.* K.: Vyshcha shk., 296.
4. Vinogradov P. A. (1996). *Fizicheskaja kul'tura j sport na teleekrane.* *Teoriya j praktika fizicheskoy kul'tury.* (1), 43-46.
5. Vynnyk V. D. (2010). *Osoblyvosti formuvannya interesu ta motyvatsiyi do zanyat' fizychnym vykhovannjam.* *Teoriya ta metodyka fizychnoho vykhovannya.* (12), 39-42.
6. Il'in, E. P. (2006). *Motivacija i motivy.* Spb.: Piter, 512.
7. Kozlenko M. P. (1982). *Vykhovannya u studentiv interesu do fizkul'tury i sportu.* K.: Znannya, 48.
8. Krucevich T. Ju. (1999). *Metody issledovanija individual'nogo zdorov'ja detej i podrostkov v processe fizicheskogo vospitanija.* K.: Olimpijskaja literatura, 240.
9. Krucevich T. & Bezverhnaja G. *Formirovanie motivacii k zanjatijam fizicheskoy kul'turoj i sportom v shkol'nom vozraste.* *Olimpijs'kij sport i sport dlja vsih: problemi zdorov'ja, rekreacii, sportivnoi medicini ta rehabilitacii: IV Mizhnarodnij naukovij kongres.* K., 385.
10. Mihajlova N. V. (2005). *Kak sformirovat' interes k fizicheskoy kul'ture.* *Fiz. kul'tura v shkole.* (4), 14-17.
11. Rokita A. (2000). *Zatsikavlennja rukhovoyu aktyvnisty uchniv 8-ho klasu mis'kykh ta sil's'kikh shkil.* *Moloda sportyvna nauka Ukrainy:* 36. *naukovykh st.* Lviv, (4), 144-147.
12. Singaevskij S. (2001). *Formirovanie pozitivnogo otnoshenija shkol'nikov k fizicheskomu vospitaniju.* *Pedagogicheskaja pressa «Fizicheskoe vospitanie v shkole».* (1), 33-36.
13. Hromin V. G. (2000). *Integracija osnovnogo i dopolnitel'nogo fizkul'turnogo obrazovanija shkol'nikov.* Tjumen', 26.
14. *Fizychno vykhovannya shkolyariv* (2009). Kh.: Vyd. hrupa «Osnova», 112. — (Seriya «Fizychna kul'tura»).
15. Ivashchenko, O. V., Khudolii, O. M., Yermakova, T. S., Pilewska, W., Muszkieta, R., Stankiewicz, B. (2015).

15. Ivashchenko, O. V., Khudolii, O. M., Yermakova, T. S., Pilewska, W., Muszkieta, R., Stankiewicz, B. (2015). Simulation as method of classification of 7-9th form boy pupils' motor fitness. *Journal of Physical Education and Sport (JPES)*. 15(1), 142–147. doi: <http://dx.doi.org/10.7752/jpes.2015.01023>
16. Ivashchenko, O.V., Yermakova, T.S., Cieslicka, M., Zukowska, H. (2015). Discriminant analysis in classification of motor fitness of 9–11 forms' juniors. *Journal of Physical Education and Sport*, 15(2), 238–244. doi: <http://dx.doi.org/10.7752/jpes.2015.02037>
17. Ivashchenko, O.V., Yermakova, T.S., Cieslicka, M., Muszkieta, R. (2015). Discriminant analysis as method of pedagogic control of 9–11 forms girls' functional and motor fitness. *Journal of Physical Education and Sport*, 15(3), 576–581. doi: <http://dx.doi.org/10.7752/jpes.2015.03086>
18. Khudolii, O.M., Iermakov, S.S., Ananchenko, K.V. (2015). Factorial model of motor fitness of junior forms' boys. *Journal of Physical Education and Sport*, 15(3), 585–591. doi: <http://dx.doi.org/10.7752/jpes.2015.03088>
19. Khudolii, O.M., Iermakov, S.S., Prusik, K. (2015). Classification of motor fitness of 7–9 years old boys. *Journal of Physical Education and Sport*, 15(2), 245–253. doi: <http://dx.doi.org/10.7752/jpes.2015.0203>
- Simulation as method of classification of 7-9th form boy pupils' motor fitness. *Journal of Physical Education and Sport (JPES)*. 15(1), 142–147. doi: <http://dx.doi.org/10.7752/jpes.2015.01023>
16. Ivashchenko, O.V., Yermakova, T.S., Cieslicka, M., Zukowska, H. (2015). Discriminant analysis in classification of motor fitness of 9–11 forms' juniors. *Journal of Physical Education and Sport*, 15(2), 238–244. doi: <http://dx.doi.org/10.7752/jpes.2015.02037>
17. Ivashchenko, O.V., Yermakova, T.S., Cieslicka, M., Muszkieta, R. (2015). Discriminant analysis as method of pedagogic control of 9–11 forms girls' functional and motor fitness. *Journal of Physical Education and Sport*, 15(3), 576–581. doi: <http://dx.doi.org/10.7752/jpes.2015.03086>
18. Khudolii, O.M., Iermakov, S.S., Ananchenko, K.V. (2015). Factorial model of motor fitness of junior forms' boys. *Journal of Physical Education and Sport*, 15(3), 585–591. doi: <http://dx.doi.org/10.7752/jpes.2015.03088>
19. Khudolii, O.M., Iermakov, S.S., Prusik, K. (2015). Classification of motor fitness of 7–9 years old boys. *Journal of Physical Education and Sport*, 15(2), 245–253. doi: <http://dx.doi.org/10.7752/jpes.2015.0203>

ПРОБЛЕМА ФОРМИРОВАНИЯ ИНТЕРЕСА И МОТИВАЦИИ К ЗАНЯТИЯМ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРОЙ СТАРШИХ ШКОЛЬНИКОВ

Щирба В.А.

Международный экономико-гуманитарный университет
имени академика Степана Демянчука

Реферат. Статья: 7 с., 10 рис., 19 источников.

Цель исследования: изучить факторы, влияющие на заинтересованность школьников к занятиям физическим воспитанием и спортом. **Методы исследования:** анкетирование и опросы, анализ литературных источников. На базе лицей-интерната № 23 «Кадетский корпус» было проведено экспериментальное исследование. В исследовании приняли участие 100 учеников старших классов. **Результаты исследования.** Низкая мотивация деятельности школьников связана с определенными факторами, в разном соотношении могут выступать в соответствии с условиями про-

живания молодежи, окружающей среды, семейного воспитания. Анализ причин неудовлетворенности формами физического воспитания старших школьников дает возможность определить стимулы, способствующие увеличению активности учащихся. В их ответах выявляется потребность в физической нагрузке, подвижных играх, присутствия любимых видов упражнений на уроке, музыкальном сопровождении, соревнованиях и т.д.

Ключевые слова: мотивация, двигательная активность, физическая культура, здоровье.

SHAPING OF INTEREST AND MOTIVATION PHYSICAL TRAINING HIGH SCHOOL STUDENTS

Shchyrba V.A.

International Economics and Humanities University named after Stepan Demyanchuka

Report. Article: 7 p., 10 fig., 19 sources

Objective: to study the factors that affect the interest of students in physical education and sports. **Methods:** questionnaires and surveys, analysis of the literature. On the basis of boarding school number 23 «military school» conducted experimental research. The study involved 100 high school students. **Research results.** Low motivation of students associated with certain factors in different proportions may act in accordance with the living conditions of young

people, the environment, family upbringing. Analysis of the causes of dissatisfaction forms of physical education high school students provides an opportunity to identify incentives that help to increase the activity of students. Their responses revealed the need for exercise, mobile games, the presence of favorite types of exercises in the classroom, music, contests and more.

Keywords: motivation, physical activity, physical education and health.

Інформація про авторів:

Щирба Вадим Андрійович: mara99@meta.ua; Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Демянчука, вул. Степана Демянчука, 4, Рівне, Рівненська, Україна, 33000.

Цитуйте статтю як: Щирба В.А. Проблема формування інтересу та мотивації до занять фізичною культурою старших школярів /Щирба В.А. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2016. — № 1. — С. 16—22. DOI: 10.17309/tmfv.2016.1.1130

Стаття надійшла до редакції: 20.01.2016 р. Прийнята: 25.03.2016 р. Надрукована: 30.03.2016 р.